

lhůtu, za niž se nezaručil. Nezáleží na tom, že Alois G. a žalovaný při výměně dopisů z 5. a 18. prosince 1924 neměli přímého úmyslu, pozměnití platební lhůty, stanovené soudně schváleným vyrovnáním; stačí, že tu byl úmysl stanovití platební lhůty přesným kalendářním dnem, což se v tomto případě při vyrovnacím roku státi nemohlo, když lhůty bylo čítati od pravomoci schvalovacího usnesení, a že k takovému stanovení kalendářních lhůt souhlasnou vůlí stran vskutku došlo. Byl tu tedy určitý návrh i přijetí tohoto návrhu, což obé dovolatel, vytýkáje nedostatek smluvní vůle, v oněch dvou dopisech neprávem pohřešuje. Pro závěr, že Alois G. l s t í přiměl žalovaného k oné dohodě (§ 870 obč. zák.), není ve skutkových okolnostech nižšími stolicemi zjištěných podkladu, což již správně dovodil odvolací soud. Za tohoto stavu věci není správným názor dovolatelův, že právní poměr mezi stranami jest výlučně posuzovati dle schvalovacího usnesení a vyrovnání jím potvrzeného. Jelikož Alois G., jak nižší stolice správně dovodily, první i druhou splátku zapravil ve lhůtách, ujednaných dopisy z 5. a 18. prosince 1924, nestalo se vyrovnání dle §u 57 vyr. řádu zmatečným a neobživla pohledávka žalovaného v celém dosud nesplaceném zbytku.

Čís. 6715.

Otázku, zda byl odesílatelem zboží odeslaného z jeho provozovny po jeho vlečce, ale s nákladním listem, na němž byl jako odesílatel uveden příjemce zásilky, majitel vlečky či příjemce zásilky, dlužno rozřešiti pouze podle vlečkové smlouvy a Všeobecných podmínek československých drah pro smlouvy o vlečkách. Výnosu ministerstva železnic ze dne 20. října 1922, čís. 87 Věstníku pro železnice a plavbu a předpisů železničního dopravního řádu nelze tu použiti.

Podle Všeobecných podmínek československých drah pro smlouvu o vlečkách dlužno míti za to, že výhod vlečky má se dostati všem nákladům, které se musí dovážeti z podniku majitele vlečky na dráhu a naopak.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1927, Rv II 215/26.)

Žalující státní dráha domáhala se na žalované firmě, s níž byla uzavřela smlouvu o používání vlečky, doplatku vlečného, ježto žalovaná dopravovala vlečkou bez svolení dráhy zásilky dříví i pro třetí osoby, ač podle §u 29 všeobecných podmínek mohl majitel vlečky dovoliti třetí osobě spolužívání vlečky jen, když k tomu železniční správa svolila. Jest prý proto dráha oprávněna účtovatí zvýšené vlečné podle vyhlášky ze dne 20. října 1922, čís. 87 Věstníku, nikoliv nižší vlečné podle smlouvy o vlečce. Pro ce sn í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. D ů v o d y: Jest sice prokázáno slyšením svědků, že zásilky, o něž jde, byly vesměs původně zbožím žalované firmy, že žalovaná firma je prodala různým osobám, převzavši na sebe povinnost dodati zboží buďto franko vagon železniční stanice Č., nebo franko ve stanici určení. Avšak je nesporno, že jako odesílatel při všech těchto zásilkách

nebyla uvedena strana žalovaná, nýbrž přímo ten který kupitel zboží. Jde tu tedy o tak zvanou krycí adresu, a jest rozřešiti otázku, zda jest přípustno, by zboží pod krycí adresou posílané bylo účastno výhody sníženého, normálního vlečného, či zda v případě krycích adres jest majitel vlečky povinen platiti za ně zvýšené vlečné. Jde o výklad §u 29 v souvislosti s §em 12. všeobecných podmínek smlouvy o vlečkách. Podle §u 29 může majitel vlečky dovoliti osobě třetí spoluužívání vlečky, jen svolí-li k tomu dráha; podle §u 12 přepravuje dráha pravidelně na vlečku nebo z vlečky jen zásilky majitele vlečky. Ve starých všeobecných podmínkách, jimiž se bývalé c. k. rakouské dráhy řídily, ono ustanovení §u 12 odst. 1 obsaženo není. Na základě výsledku svědků má soud za prokázáno, že ustanovení §u 12 bylo vsunuto vědomě proto, by tak zv. krycí adresy byly vyloučeny a by se předešlo různým sporům, které by později z takových krycích adres mohly vzejíti. Používání krycích adres jest výslovně vyloučeno podle výnosu ministerstva železnic ze dne 20. října 1922, čís. 38.212/22, kterýžto výnos §§ 29 a 12 všeobecných podmínek neodporuje, nýbrž dle názoru soudu jim úplně odpovídá. To vysvětluje i z toho, že ku dráze vstupuje v obligační poměr jen ten, kdo jest jako odesílatel na nákladním listu uveden, a že dráha nemá ani povinnosti, ba mnohdy ani možnosti přesvědčiti se o tom, kdo jest skutečně majitelem dopravovaného zboží. Otázka, kdo jest skutečně vlastníkem dopravovaného zboží, zůstává pro dráhu vedlejší a zjišťování této okolnosti vedlo by k nedozírným komplikacím, poněvadž tu rozhoduje skutečné předání (§ 1053 obč. zák., čl. 342 obch. zák.). Jest tedy soud toho názoru, že dlužno se řídití přísně formálně obsahem nákladního listu a jedině tento nákladní list že jest rozhodným. Výjimky z toho jsou připuštěny jenom shora citovaným ministerským výnosem v těch případech, kde majitel vlečky podá si žádost na příslušné ředitelství drah, které mu udělí povolení používatí krycí adresy, avšak za určitých podmínek, z nichž hlavní je, že majitel vlečky převezme proti dráze ručení za všechny možné nesrovnatelnosti. Takovéto žádosti si strana žalovaná nepodala a jest tudíž povinna platiti zvýšené vlečné a nemá nároku na vlečné snížené. Že podání takové žádosti nebylo potřebným, nemá soud prokázáno výsledkem znalce, neboť znalec nemohl udati nic jiného, než že on o takové zvláštní povolení nikdy nežádal, ačkoli občas, leč velmi zřídka, krycích adres použil. Ta okolnost, že od něho zvýšené sazby vlečného požadovány nebyly, nedokazuje však ničeho, neboť jest možno, že dráha okolnosti ty přehlédla. Také není oprávněnou námitka, že dráha, přijavši zaplacení dopravného do datečně, nemůže požadovati zvýšenou sazbu, vždyť se nejedná o dopravné, nýbrž vlečné, a vždy veškeré vlečné platil žalovaný a nikoliv osoby uvedené v nákladních listech. Žalovaný totiž všechny účty na vlečné pravidelně vždy koncem měsíce přijímal a veškeré vlečné platil. Také účty za zásilky v žalobě uvedené přijal vždy bez námitek a požadované vlečné zaplatil. Použití §§ 61 a násl. žel. dopr. ř. není na místě, poněvadž nejde o normální dopravné upravené dopravním řádem a příslušnými tarify, nýbrž o vlečné, které bylo ujednáno smlouvou mezi oběma účastníky. Z toho důvodu nelze přikloniti se k názoru, že v případě tomto platí jednoroční promlčecí lhůta v dopravním řádu

stanovená, neboť nejde o případ dopravním řádem upravený, nýbrž o poměr soukromoprávní, zvláštní smlouvou, vlečkovou, ze dne 10. ledna 1922 stranami upravený. Proto nelze tvrditi, že platí promlčecí lhůta jednoroční. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud nesouhlasí s právním posouzením, jehož se rozepří dostalo nižšími soudy. Spornou otázku, zda byl odesilatelem zboží odeslaného z provozovny žalovaného po jeho vlečce, ale s nákladními listy, na nichž byl jako odesílatel zapsán příjemce zásilky, majitel vlečky, či příjemce zásilky, nutno rozřešiti výhradně podle vlečkové smlouvy ze dne 7. února 1922 a Všeobecných podmínek československých drah pro smlouvy o vlečkách, jež byly pojaty do smlouvy jako podstatná její část. Výnos ministerstva železnic ze dne 20. října 1922. čís. 87 Věstníku pro železnice a plavbu jest jenom výkladem, jež dala smlouvě jedna smluvní strana. Výklad ten nebyl žalované firmě oznámen, nebyl jí při odesílání sporných zásilek vůbec znám, neměl proto pro ni zavazující moci a nemá pro spor podstatného významu. Železniční dopravní řád se na smluvní poměr stran nevztahuje, jednak protože platí jenom pro železnice sloužící veřejné dopravě (§ 1), nikoliv pro soukromé vlečky, jednak poněvadž podle čl. V. smlouvy a § 9 podmínek byla pro vlečku ustanovena za tarifní stanici stanice Č. a tato stanice teprve jest pro zboží odesílané vlečkou stanicí podací, totiž místem ujednání nákladní smlouvy ve smyslu železničního dopravního řádu (§ 61). Pro přepravu z podniku žalovaného do tarifní stanice platí výhradně ustanovení smlouvy. Právní pravidlo čerpané z §u 56 žel. dopr. ř., že při železniční nákladní smlouvě jest odesílatelem ten, kdo jest jako odesílatel zapsán v nákladním listě, platilo by pro přepravu na vlečce jenom tehdy, kdyby bylo lze k němu dospěti také výkladem smlouvy. Nejvyšší soud nepokládá za to, že lze smlouvu takto vykládati. Železniční správa požaduje od žalované firmy za zásilky odeslané vlečkou z jejího závodu s nákladními listy, na nichž byl příjemce zásilky zapsán také jako odesílatel, dodatečně místo zaplaceného normálního vlečného 10 Kč 60 h za vůz zvýšené vlečné 126 Kč za vůz z důvodu, že tu bylo bez jejího svolení použito vlečky třetími osobami. Dovolává se pro svůj nárok ustanovení §§ 29 a 12 podmínek. Onen předpis, ustanovující, že majitel vlečky může dovoliti třetí osobě, by spolužívala vlečky, jenom se svolením dráhy a pokud dráha zvláštním ujednáním k tomu svolí, nezařazuje příčinu k pochybnostem, třetí osobou rozumí se tu každá osoba rozdílná od majitele vlečky a železniční správy. Sporným jest první odstavec §u 12, jenž zní: »Dráha přepravuje pravidelně na vlečku nebo z vlečky jen zásilky majitele vlečky, které došly do tarifní stanice, nebo z ní odejdou odbaveny nákladními listy. Na žádost majitele vlečky obstará i místní přepravu zboží mezi vlečkou a tarifní stanicí, nebo mezi dvěma vlečkami s toutéž tarifní stanicí, nebo je-li příjemcem zboží majitel druhé vlečky.« — K tomu dodává § 13 odst. 14 smlouvy, že zboží přepravované jen mezi vlečkou a tarifní stanicí, nebo mezi dvěma

vlečkami neodbavuje se nákladními listy. První odstavec §u 12 byl při nové úpravě všeobecných podmínek pro smlouvy o vlečkách do nich nově vsunut, a to podle předložené důvodové zprávy za tím účelem, by se předešlo sporům, které vznikaly tím, že majitelé vlečky dostávali zásilky nebo je podávali pod jinými, t. zv. krycími adresami nebo i skutečně pro jiné strany a tohoto značně zneužívali. Jelikož obsah sporů, jež novým ustanovením měly býti zamezeny, není tu blíže udán, nemůže býti souvislost tohoto účelu a doslovu nového předpisu bezpečně posouzena, jisto jest však tolik, že výkladem, jaký mu dává žalující strana v souhlase s výnosem ministerstva železnic čís. 87/22, by značné zneužívání vleček užíváním krytých adres nejen nebylo zamezeno, nýbrž naopak podporováno. Při odesílání zboží ze závodu majitele vlečky, o něž v tomto sporu jde, mohou býti krycí adresy dvojí. Buď jest zboží zbožím majitele vlečky, ten je však odesílá pod cizím jménem, aneb jest zboží majetkem cizím, nevyrobeným v závodě majitele vlečky, ale tento je odešle svým jménem. Jakým způsobem by krycích adres prvního druhu mohlo býti zneužíváno ke škodě dráhy, nebylo ve sporu vysvětleno a nelze poznati. Může však býti zneužíváno krycích adres druhého druhu, poněvadž se tím přenechává proti zákazu § 29 podmínek spoluzžívání vlečky bez dovolení dráhy třetí osobě a to za poplatek platný jenom pro majitele vlečky. Takovému zneužívání by ovšem nebylo zabráněno výkladem, že podle §u 12 smlouvy jest odesílatelem ten, kdo jest zapsán jako odesílatel na nákladním listě, naopak by jím byla podkopána půda námítce železniční správy, že vlečková smlouva byla ujednána pro zboží majitele vlečky a nikoliv pro zboží třetích osob. Z důvodové zprávy nelze tedy poznati, co vlastně bylo novým ustanovením §u 12 podmínek zamýšleno, výklad žalující strany není jím však podepřen. Ani mluvnickým a logickým výkladem doslovu tohoto ustanovení v souvislosti s ostatními podmínkami smlouvy nelze pro nárok železniční správy nic získati. V souvislosti s nadpisem §u 12 »Přeprava vozů a zboží. Poruchy přepravy«, se zmíněným § 29 a s § 9, podle něhož, jak bylo vysvětleno, neděje se přeprava na vlečce podle nákladního listu, nemůže býti spornému ustanovení přikládán jiný smysl, než že železniční správa přepravuje sama od sebe jenom zásilky došlé po dráze pro majitele vlečky a zásilky, které majitel vlečky drahou odesílá, mimo to na jeho žádost i zásilky mezi vlečkou a stanicí neb dvěma vlečkami. Nelze z něho vyčísti, že by jím byla rozšířena platnost nákladního listu na vlečkovou přepravu, že by jím bylo stanoveno, kdo má býti pokládán za odesílatele, a že by jím měl býti změněn přirozený, vzniku a účelu vlečkové smlouvy a vykládacím předpisům §u 914 obč. zák. a čl. 278 a 279 obch. zák. vyhovující výklad, podle něhož se výhod vlečky má dostati všem nákladům, které se musí dovážeti z podniku majitele vlečky na dráhu a naopak. Tento výklad jest podporován výpovědí znalce Š-a, jenž pokládá za to, že zboží prodané v obchodě majitele vlečky může tento i pod cizím jménem odeslati vlečkou jako své beze zvláštního povolení, a udal, že od něho nebylo nikdy požadováno zvýšené vlečné z tohoto důvodu. V souhlase s tímto výkladem byl i žalovaný sám pokládán drahou ve všech sporných případech přes obsah nákladního listu, pokud šlo o dopravu vlečkovou, za odesílatele, a bylo

mu vlečné účtováno a jím placeno. Každým způsobem jest výklad žalující strany pochybný, a sporné ustanovení smlouvy nejasné, pak musí býti však vykládáno podle §u 915 obč. zák. proti dráze. Poněvadž bylo zjištěno, že všechny sporné zásluky byly zbožím žalované firmy, musila býti žaloba zamítnuta jako bezdůvodná.

Čís. 6716.

Ujednali-li majitelé sousedících mlýnů drahnou dobu před válkou, že majitel jednoho mlýna bude čistiti společnou strouhu, druhý pak bude mu platiti roční příspěvek určité výše, jest onen oprávněn domáhati se na tomto zvýšených příspěvků vzhledem ke zvýšeným nákladům na čistění strouhy, přivoděným hospodářskými poměry poválečnými.

Vyslovil-li odvolací soud právní názor, že nárok na placení zvýšeného příspěvku jest na dobu delší tří let promlčen, a zamítl-li zcela žalobní nárok, jemuž bylo prvním soudem vyhověno, i z jiných důvodů, žalobce však v dovolání nenapadl právní názor odvolacího soudu v otázce promlčení, ač navrhl obnovení rozsudku prvního soudu v plném rozsahu, nelze, třebas žalobní nárok byl shledán jinak opodstatněným, přisouditi i zvýšené příspěvky starší tří let.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1927, Rv II 391/26.)

V roce 1875 ujednali majitelé sousedních mlýnů úmluvu, dle níž měl kromě jiného majitel mlýna čís. 14 dáti čistiti společnou strouhu, majitel mlýna čís. 129 se pak zavázal platiti příspěvek na čistění strouhy ročních 15 zlatých. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se majitel mlýna čís. 14 na majiteli mlýna čís. 129 náhrady doplatku za větší náklad, jehož vyžadovalo udržování strouhy v létech 1918 až 1925. Procesní soud prvního stálice uznal žalobní nárok po právu, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu, pokud jím byl uznán žalobní nárok důvodem po právu za léta 1923 až 1925.

Důvody:

Dovolání, uplatňující důvod §u 503 čís. 4. c. ř. s., jest oprávněno. Důvody napadeného rozsudku nemají právní přesvědčivosti, dovozující, že jest vyloučeno zvýšení příspěvku smluveného na 15 zl. ročně za čistění mlýnské strouhy. Nezáleží na tom, že smlouvou upraveny byly i jiné vodopravní poměry. Pro tento spor postačí, že tehdejší smluvní strany převzaly co do mlýnské strouhy vzájemné závazky. Majitel mlýna čís. 14. zavázal sebe i své nástupce v držbě mlýna, že dá každoročně mlýnskou strouhu podle potřeby čistiti, majitelé mlýna čís. 129. zavázali sebe i své nástupce, že budou druhé smluvní straně platiti každoročně 15 zl. jako příspěvek na čistění strouhy. Šlo tudíž o vzájemné závazky, jež byly určité k sobě v jakémsi poměru, jak lze snadno vyvoditi ze smluvních ustanovení. Strany vycházely zajisté z názoru, že čistění strouhy jest společnou jich povinností, podíl každé strany na této povinnosti řídil se poměrem, v němž strany strouhy užívaly nebo z ní měly